

О. П. Радченко

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та управління

О. І. Шавалюк

здобувач кафедри економіки

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ

Проблемою формування інноваційної економіки є розрив між стадіями інноваційного процесу, зокрема, наукових досліджень і впровадження у виробництво, що обумовлено відсутністю ефективного механізму трансформації наукових знань в інноваційні ідеї, які придатні до практичного використання. Інфраструктурне забезпечення реалізації інноваційного процесу залежить від його природи, структури, фази та етапу.

Держава більше покладається на ринкові механізми стимулювання інноваційної діяльності, ніж на пряму підтримку інноваційного процесу. Проблема полягає в тому, що розвиток науки і науково-технологічних розробок практично не фінансується державою, наука і економіка України розвиваються різними шляхами. Більшість розробок, виконаних вітчизняними науковцями, не мають практичного застосування в галузях економіки, що спричиняє фактичну ізольованість наукових установ від підприємництва, а отже, унеможлиблює розвиток інноваційного процесу за рахунок ринкових важелів, оскільки інноваційна діяльність опинилася значною мірою поза межами ринку. Ринкових механізмів на сучасному етапі буде недостатньо для помітної інтенсифікації інноваційного процесу в Україні.

Інноваційний процес має складний, неупорядкований характер і полягає в русі по вертикалі і по горизонталі. Для регулювання інноваційної діяльності особливої важливості набуває виділення у межах агрегованого об'єкта регулювання чіткіших об'єктів, що дасть змогу сформувавши прийнятну, добре структуровану економічну політику.

Як показує практика, інноваційні перебудови на сучасному етапі розвитку суб'єктів господарювання можуть не лише забезпечити високі показники економічного розвитку, але й підвищити конкурентоспроможність вітчизняної економіки, її експортний потенціал та допомогти вирішити економічні, екологічні і соціальні проблеми.

Значного успіху на ринку можна досягти шляхом виробництва інноваційної продукції, саме така продукція найбільшою мірою відповідає умовам ринку, конкретним вимогам споживачів за своїми якісними, технічними, економічними, естетичними характеристиками. Техніко-економічні показники інноваційної продукції набагато перевищують показники інших видів продукції, її значна перевага — досить високий попит на національних і світових ринках. Підприємства, які виробляють інноваційну продукцію, досягають значної конкурентоспроможності та переваг перед конкурентами, що зміцнює й економіку країни в цілому.

Процеси реформування економіки України відбуваються в умовах високої зношеності основних фондів, слабкого цивільного машинобудування, підвищеної ресурсомісткості виробництва. Монополізм, тіньова координація призводять до занепаду виробництва, низького рівня технологій, продукція не відповідає вимогам і є неконкурентоспроможною.

Сьогодні науково-освітній та інноваційний потенціал нашої держави сконцентрований у промислово розвинених регіонах. Зокрема, у Києві, Харківській, Дніпропетровській та Львівській областях зосереджені 52 % студентів, 72 % науковців та 12 з 15 технопарків України. Регіональні відмінності за міжнародними індикаторами розвитку «суспільства знань» в Україні є вражаючими: від 24,2 дослідника на 1000 осіб економічно активного населення у м. Києві до 0,2 у Хмельницькій області. Ці чинники і надалі залишаються істотною перешкодою структурних зрушень в інноваційній сфері [1].

Таким чином, необхідно формувати основні напрями стратегії інноваційного розвитку і запровадження механізмів державного впливу на розвиток інноваційних процесів у національній економіці. Державний вплив на інноваційні процеси повинен орієнтуватися на такі положення [2, с. 53]: поступове зменшення коштів, потрібних для підтримки виробництв, що базуються на застарілих ресурсомістких технологіях, переорієнтацію їх на інноваційний розвиток; збільшення частки капітальних вкладень, які спрямовуються на реконструкцію та технічне переозброєння на основі впровадження інновацій; зосередження коштів бюджетного фінансування на реалізації науково-технічних та інноваційних програм із високою соціально-економічною та науково-технічною значущістю; розробка системи стимулювання залучення до інноваційної діяльності коштів населення та створення механізму надання державних гарантій вкладів; створення в системі видатків Державного бюджету України спеціальних фондів фінансування науково-технічних та інноваційних програм з метою покриття інноваційних ризиків і формування венчурного капіталу; запровадження середньо- і довгострокового індикативного планування фінансового забезпечення інноваційної діяльності; підтримку державою розширення інноваційної інфраструктури, у тому числі малих і середніх підприємств, що беруть участь в інноваційній діяльності, а також вільних економічних зон; здійснення організаційно-економічних заходів щодо залучення іноземних інвесторів до інноваційної діяльності.

Реалізація цих пропозицій створить реальні можливості для розвитку і використання в національній економіці країни комплексних технологічних систем із розгалуженою структурою фінансування, що мають докорінно змінити технологічний уклад економіки.

Література

1. Голубченко А. К. Відродження промисловості України — шлях до радикальної гуманізації економіки України [Електронний ресурс] / А. К. Голубченко. — Режим доступу : <http://www.spu.in.ua/ua/zayavy/3414>. — Назва з екрана.
2. Радченко О. П. Інноваційний розвиток національної економіки — конкурентоспроможність держави на міжнародному ринку /

О. П. Радченко // Ринкова економіка : сучасна теорія і практика управління. — Одеса : Наука і техніка, 2015. — Т. 14. Вип. 3. — С. 51–63.